

MÄNGUASJADE OHUTUS

Osa 5: Keemilised mänguasjad (komplektid), välja arvatud katsekomplektid

Safety of toys

Part 5: Chemical toys (sets) other than experimental sets

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 71-5:2013 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles augustis 2013;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2015. aasta veebruarikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 39 „Mänguasjad“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Helve Kütt, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 39.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 71-5:2013 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 05.06.2013.	Date of Availability of the European Standard EN 71-5:2013 is 05.06.2013.
---	--

See standard on Euroopa standardi EN 71-5:2013 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.	This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 71-5:2013. It was translated by Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.
---	---

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 97.200.50

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Safety of toys - Part 5: Chemical toys (sets) other than
experimental sets**

Sécurité des jouets - Partie 5: Jeux chimiques (coffrets)
autres que les coffrets d'expériences chimiques

Sicherheit von Spielzeug - Teil 5: Chemisches Spielzeug
(Sets) ausgenommen Experimentierkästen

This European Standard was approved by CEN on 29 May 2013.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	6
1 KÄSITLUSALA	7
2 NORMIVIITED	7
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	7
4 KIPSIVALAMISKOMPLEKTID (<i>plaster of Paris (gypsum) moulding sets</i>)	9
4.1 Märgistamine.....	9
4.2 Esmaabi teave	9
4.3 Ohutusreeglid.....	9
5 MINITÖÖKOJA KOMPLEKTIDES TARNITAVAD KERAAMILISED JA KLAASEMAILMATERJALID.....	10
5.1 Kemikaalide segud	10
5.2 Märgistamine.....	10
5.3 Esmaabi teave	10
5.4 Ohutusreeglid.....	11
6 AHJUS KÕVENEVAD PLASTIFITSEERITUD PVC-ST VOOLIMISMATERJALIDE KOMPLEKTID	11
6.1 Keemilised ained.....	11
6.2 Märgistamine.....	12
6.3 Esmaabi teave	12
6.4 Ohutusreeglid.....	12
7 PLASTIVALAMISKOMPLEKTID.....	12
7.1 Polüstüreengraanulid	12
7.2 Valukomplektid	13
8 MUDELIKOMPLEKTIDES SISALDUVAD VÕI SOOVITATUD LIIMID, VÄRVID, LAKID, VÄRNITSAD, VEDELID JA PUHASTUSAINED (LAHUSTID)	14
8.1 Üldist.....	14
8.2 Liimid.....	14
8.3 Veepõhised värvid ja lakid.....	20
8.4 Lahustipõhised värvid, lakid, vedelid ja puhastuslahustid.....	21
9 MÄRGISTAMINE.....	23
9.1 Üldist.....	23
9.2 Primaarpakendi märgistamine.....	23
9.3 Individuaalmahutite ja mis tahes pakendite märgistamine	23
10 KASUTUSJUHENDID	24
10.1 Üldist.....	24
10.2 Sisu loetelu	24
10.3 Nõuanne järelevalvavatele täiskasvanutele	24
10.4 Ohutusreeglid.....	25
10.5 Tegutsemisjuhendid.....	25
10.6 Mahavalgumised ja kemikaalide kahjutustamine	25
11 KATSEMEETODID.....	25
11.1 Üldist.....	25
11.2 Elementide määramine keraamilistes ja klaasemailmaterjalides.....	26
11.3 Plastifikaatorite määramine ahjus kõvenevates polüvinüülkloriidist (PVC) voolimismaterjali komplektides	31

11.4	Benseeni, toluene ja ksüleen emissiooni määramine ahjus kõvenevast plastifitseeritud PVC-st voolimismaterjali komplektidest ja plastivalamiskomplektidest	41
11.5	Stüreenisisalduse määramine polüstüreeni graanulites	45
11.6	Orgaaniliste lahustite määramine	48
11.7	Ühitatud lähenemine plastifikaatorite määramisele lahustipõhistes liimides ning lahustipõhistes värvides ja lakkides, kilet moodustavate ainete määramisele värvides ja lakkides ning modifikaatorite määramisele lahustipõhistes värvides ja lakkides.....	67
Lisa A	(normlisa) Ettevaatusabinõud väliskeskkonna, tervise ja ohutuse suhtes.....	78
Lisa B	(teatmelisa) Orgaanilised lahustid.....	79
Lisa C	(teatmelisa) Keraamilistes ja klaasemailmaterjalides lubatud ühendite maksimaalselt lubatud elemendi kontsentratsioonid	81
Lisa D	(teatmelisa) Katsemeetodite valideerimine.....	82
Lisa E	(teatmelisa) Põhjendus	83
Lisa F	(teatmelisa) Olulised tehnilised muudatused selles Euroopa standardis võrreldes eelneva versiooniga.....	85
Lisa ZA	(teatmelisa) Selle Euroopa standardi seos EL-i direktiivi 2009/48/EÜ oluliste nõuetega.....	86
Kirjandus.....		87

EESSÕNA

Dokumendi (EN 71-5:2013) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 52 „Mänguasjade ohutus“, mille sekretariaati haldab DS.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2013. aasta detsembriks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2013. aasta detsembriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

See dokument asendab standardit EN 71-5:1993.

Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon, ja see toetab EL-i direktiivi(de) olulisi nõudeid.

Teave EL-i direktiivi 2009/48/EÜ kohta on esitatud teatmelisas ZA, mis on selle dokumendi lahutamatu osa.

Standardi olulised muudatused, võrreldes eelmise versiooniga, on esitatud lisas F.

Standard on mänguasjade ohutuse Euroopa standardi (EN 71) 5. osa.

Standardisarja EN 71 osa 5 tuleb lugeda koos EN 71 osadega 1, 2 ja 3, iseäranis osa 1 sissejuhatusega ja peatükiga 1.

Standardisari EN 71 „Mänguasjade ohutus“ koosneb järgmistest osadest:

- Osa 1: Mehaanilised ja füüsikalised omadused;
- Osa 2: Süttivus;
- Osa 3: Teatud elementide migratsioon;
- Osa 4: Katsekomplektid keemiakatseteks ja samalaadseks tegevuseks;
- Osa 5: Keemilised mänguasjad (komplektid), välja arvatud katsekomplektid;
- Osa 7: Sõrmevärvid. Nõuded ja katsemeetodid;
- Osa 8: Tegevusmänguasjad koduseks kasutamiseks;
- Osa 9: Orgaanilised keemilised ühendid. Nõuded;
- Osa 10: Orgaanilised keemilised ühendid. Proovi ettevalmistamine ja ekstraheerimine;
- Osa 11: Orgaanilised keemilised ühendid. Analüüsimeetodid;
- Osa 12: N-nitrosamiinid ja N-nitrosamiinideks muutuvad ained;
- Osa 13: Lõhnavad lauamängud, maitstavad lauamängud, kosmeetika komplektid ja maitsmiskomplektid;
- Osa 14: Batuudid koduseks kasutamiseks.

MÄRKUS 1 Lisaks ülalnäidatud EN 71 osadele on avaldatud veel järgmised juhenddokumendid: CEN-i raport CR 14379 „Classification of toys – Guidelines“, CEN-i tehniline raport CEN/TR 15071 „Safety of toys – National translations of warnings and instructions for use in EN 71“ ning CEN-i tehniline raport CEN/TR 15371 „Safety of toys – Replies to requests for interpretation of EN 71-1, EN 71-2 and EN 71-8“.

MÄRKUS 2 Kursiivis toodud sõnad on määratletud peatükis 3 („Terminid ja määratlused“).

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Selle Euroopa standardi eesmärk on vähendada riske, mis võivad põhjustada lapsele tervisekahjustusi keemiliste mänguasjade kasutamisel ettenähtud või eeldataval viisil, pidades silmas laste tavapärast käitumist.

Nende keemiliste mänguasjade kasutamisel tuleb võimalikud riskid hoida asjakohase teabe lisamise teel minimaalsetena, juhtides erilist tähelepanu võimalikele ohtudele, riskidele ja muudele probleemidele.

Eri tabelites toodud *Chemical Abstract Service Registry Number* (CAS) ja *European Inventory of Existing Chemical Substances Number* (EINECS) on antud ainult teadmiseks.

1 KÄSITLUSALA

See Euroopa standard määratleb nõuded ja katsemeetodid *keemilistes mänguasjades* (komplektides), välja arvatud *katsekomplektid*, kasutatavatele ainetele ja materjalidele. Need ained ja segud on:

- need, mis on ohtlikele ainetele ja ohtlikele segudele kohaldatud EÜ seadusandlusega klassifitseeritud ohtlikeks [5];
- ained ja segud, mis ülemäärastes kogustes võivad kahjustada neid kasutavate laste tervist ning mis ei ole ülalmainitud seadusandlusega klassifitseeritud ohtlikeks; ja
- mis tahes teised koos *keemilise mänguasjaga* väljastatavad keemilised aine(d) ja segu(d).

MÄRKUS Terminid „aine“ ja „segu“ on defineeritud REACH määruses nr (EÜ)1907/2006 ja CLP määruses (EÜ) nr 1272/2008.

Lisaks on määratletud nõuded märgistustele, hoiatustele, ohutusreeglitele, sisu loetelule, kasutusjuhenditele ja esmaabi teabele.

Seda EN 71 osa kohaldatakse:

- *kipsivalamiskomplektidele*;
- *minitöökoja komplektides tarnitavatele keraamilistele ja klaasemailmaterjalidele*;
- *ahjus kõvenevast plastifitseeritud PVC-st voolimismaterjalide komplektidele*;
- *plastiku valamiskomplektidele*;
- *säilituskomplektidele (embedding sets)*;
- *mudelikomplektides tarnitavatele või soovitatud liimidele, värvidele, lakkidele, värnitsatele, vedelditele ja puhastusainetele (lahustitele)*.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas terveniisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN ISO 3104. Petroleum products — Transparent and opaque liquids — Determination of kinematic viscosity and calculation of dynamic viscosity (ISO 3104)

EN ISO 3219. Plastics — Polymers/resins in the liquid state or as emulsions or dispersions — Determination of viscosity using a rotational viscometer with defined shear rate (ISO 3219)

EN ISO 3696. Water for analytical laboratory use — Specification and test methods (ISO 3696)

EN ISO 22854. Liquid petroleum products — Determination of hydrocarbon types and oxygenates in automotive-motor gasoline — Multidimensional gas chromatography method (ISO 22854)

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.